

تأثیر دوگانگی و تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت

مرضیه سلحشور*^۱
مهسا قجریگی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۵/۲۹

چکیده

بر اساس ادبیات حسابداری، مدیران ارشد اجرایی قدرت تصمیم‌گیری گسترده‌ای دارند و توانایی تأثیر قابل توجهی بر تصمیمات تحقیق و توسعه شرکت خود دارند که در نتیجه ویژگی‌های آنها بر نوآوری شرکت تأثیرگذار است. هدف این پژوهش بررسی تأثیر دوگانگی و تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت می‌باشد. اطلاعات موردنیاز این پژوهش بر گرفته از صورت‌های مالی ۱۳۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۸-۱۳۹۰ می‌باشد. پژوهش حاضر، از نظر هدف کاربردی؛ و از نظر ماهیت و محتوا از نوع همبستگی است. برای آزمون وجود رابطه بین متغیرها و معنادار بودن مدل برآورده شده از روش رگرسیون چندگانه مبتنی بر تحلیل داده‌های تابلویی (پانل دیتا) استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها نشان داد که دوگانگی مدیرعامل بر نوآوری شرکت تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد اما تأثیر مدت تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت معنی‌دار نیست.

واژگان کلیدی

دوگانگی مدیرعامل، تصدی مدیرعامل، نوآوری شرکت

^۱ کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه غیاث الدین جمشید کاشانی، ایران. (نویسنده مسئول: mona.salahshoor@gmail.com)

^۲ استادیار دانشکده صنایع و مدیریت، دانشگاه غیاث الدین جمشید کاشانی، ایران. (Mmm_gh2002@jku.ac.ir)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. مقدمه

امروزه رقابت پذیری، یک موضوع محوری در سطح دنیاست که از آن به عنوان وسیله ای جهت دستیابی به رشد اقتصادی مطلوب و توسعه پایدار یاد می شود. یکی از مهمترین عواملی که موجب ایجاد مزیت رقابتی، پایداری و در نتیجه توسعه اقتصادی برای سازمانها و شرکتها می گردد، توجه به فناوری و نوآوری^۱ است. (برزگری خانقاه و سلمانی، ۱۳۹۸). نوآوری، از مهم ترین عوامل رشد اقتصادی به شمار می رود و زمانی رخ می دهد که ایده به صورت محصول، فرآیند یا خدمتی توسعه یابد. همچنین نوآوری یک نظام مدیریتی است که بر رسالت سازمان تأکید دارد، به دنبال فرصت های استثنایی است و تعیین می کند که آیا مسیر راهبردی سازمان مناسب است یا خیر. (لی و همکاران^۲، ۲۰۱۹).

از طرفی تحت نظارت هیئت مدیره، مدیران مسئول مدیریت یک شرکت منطبق با بهترین منافع سهامداران می باشند. به بیانی دیگر، مدیران شرکت می بایست در راستای بیشینه سازی ثروت سهامداران، یک شرکت را مدیریت نمایند. بر این اساس، تعامل بین هیئت مدیره و مدیران نقش بسزایی در تصمیم های مدیریتی و عملکرد شرکت ایفا می کند (دادبه و گودرزی، ۱۴۰۰). ارزیابی عملکرد مالی شرکت به سبب جدایی مدیر از مالک، یکی از موضوعاتی است که در حسابداری مدیریت با استفاده از تئوری نمایندگی همواره به آن توجه شده است. ذینفعان مختلف، به ویژه سهامداران درصدد هستند در شرکت هایی سرمایه گذاری کنند که عملکرد مناسبی دارند و از لحاظ عملکرد به دنبال شرکت های برتر هستند؛ یعنی شرکت هایی که در محیط رقابت شدید تجاری به وسیله نوآوری ها، به ویژه نوآوری های حسابداری مدیریت، عملکرد مالی خود را مدیریت کرده و بهبود می بخشند. در نتیجه عامل نوآوری در سیستم حسابداری مدیریت، یک ضرورت تعیین کننده در بهبود عملکرد مالی سازمان های مدرن است. بر اساس ادبیات حسابداری مدیری به طور کلی، مدیران ارشد اجرایی قدرت تصمیم گیری گسترده ای دارند و توانایی تأثیر قابل توجهی بر تصمیمات تحقیق و توسعه شرکت خود دارند. همچنین نتایج سازمانی، انتخاب های استراتژیک و سطح عملکرد، همگی بازتاب ارزش ها و سوگیری های شناختی مدیران عالی هستند (گونزالس و همکاران^۳، ۲۰۲۰).

ادبیات قابل ملاحظه ای تأثیر مدیران عامل بر ورودی های نوآوری مانند، تعهد به نوآوری، تأکید بر نوآوری (وونگ^۴، ۲۰۱۷) و خروجی های نوآوری مانند حجم (بارکر و همکاران^۵، ۲۰۱۱) انجام شده است؛ با این حال، اگرچه به عنوان تصمیم گیرندگان اصلی، مدیران عامل نقش اصلی را در نوآوری شرکت ایفا می کنند؛ تحقیقی که به بررسی تأثیرات مدیران عامل بر جهت و شیوه نوآوری می پردازد، بسیار نادر است و در مورد چگونگی تأثیر مدیران عامل در نوآوری اطلاعات کمی در دست است (لی و همکاران، ۲۰۱۹)؛ اگرچه در سالهای اخیر تحقیقاتی در مورد تأثیر بررسی ویژگی های هیئت مدیره مانند استقلال، دوگانگی، اندازه، تصدی و ... با نوآوری شرکت انجام شده است. با توجه به این فقدان مطالعاتی و ضرورت آن، در این تحقیق به بررسی تأثیر دوگانگی نقش مدیرعامل و تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت می پردازیم.

¹ Innovation

² Li

³ Gonzales

⁴ Wong

⁵ Barker

۲. ادبیات پژوهش نوآوری شرکت

امروزه نوآوری از مهمترین عوامل رشد اقتصادی به حساب می‌آید و زمانی رخ می‌دهد که ایده به صورت محصول، فرایند یا خدمتی توسعه یابد. نوآوری یک نظام مدیریتی است که بر رسالت سازمان تأکید دارد، به دنبال فرصت‌های استثنایی است و تعیین می‌کند که آیا مسیر راهبردی سازمان مناسب است یا خیر. نوآوری معیارهای موفقیت را معلوم می‌کند و نیز به دنبال فرصت‌های جدید است (سلیمانی، ۱۳۹۸).

شومپتر اولین کسی بود که نوآوری را در قالب‌های مفهومی علمی مطرح کرد؛ در واقع وی در پی شناخت عوامل موثر بر رشد اقتصادی کشورها بود؛ در این راستا به نقش و اهمیت حیاتی نوآوری در رشد کشورها پی برد. (حاجی زاده و جعفرزاده بی شک، ۱۳۹۹). پژوهشگران برای نوآوری تعاریف گوناگونی ارائه کرده‌اند. یک تعریف، نوآوری را به عنوان نخستین استفاده از دانش جدید می‌بیند، درحالی که در تعریف دیگر، نوآوری به عنوان یک استراتژی جدید شناخته شده است. تعریف دیگر، نوآوری را پذیرش یک ابزار، سیستم، سیاست، برنامه، فرایند، محصول یا خدمت جدید می‌داند که می‌تواند

داخل سازمان ایجاد شود یا از بیرون خریداری شود و برای سازمان جدید باشد (سلسی و همکاران، ۲۰۱۰). در حسابداری مدیریت، نوآوری بیشتر شامل معرفی برنامه‌های بهبود کیفیت و تغییرات در حسابداری مدیریت، گزارش دهی و سیستم‌های کنترلی است (نمازی و مقیمی، ۱۳۹۷). اساساً نوآوری از دیدگاه مدیریتی، فرآیندی است که از ایده شروع و به انتشار تجاری بهبود رویه‌ها و روش‌های نو در تولید محصول یا خدمت جدید خاتمه می‌یابد.

یکی از مهمترین عوامل نشان دهنده نوآوری در شرکتها و معیار آن (که در این تحقیق نیز مورد توجه قرار گرفته است) هزینه تحقیق و توسعه شرکت می‌باشد. در تعریفی که از فعالیت‌های تحقیق و توسعه به عمل آمده است تحقیق و توسعه را فرآیند تبدیل اندیشه‌ها به تولیدات جدید و باکیفیت‌تر شدن تولیدات موجود معرفی می‌کند به طوری که این تولیدات مربوط به موارد سوددهی به مصرف‌کننده نهایی یا مربوط به فناوری‌های فرآیند تولید است (برزگری خانقاه و قائدی، ۱۳۹۸)

دوگانگی مدیرعامل

مفاهیم دوگانگی مدیرعامل و مدت تصدی برخاسته از تئوری حاکمیت شرکتی می‌باشند. موضوع راهبری شرکتی به شکل کنونی ابتدا در دهه ۱۹۹۰ انگلستان، آمریکا و کانادا در پاسخ به مشکلات ناشی از عدم اثربخشی هیئت‌مدیره در عملکرد شرکت‌های بزرگ مطرح شد (فرزین وش و همکاران، ۱۳۹۶). فدراسیون بین‌المللی (IFAC) حاکمیت شرکتی را مسئولیت‌ها و شیوه‌های بکار برده شده توسط هیئت‌مدیره و مدیران موظف با هدف مشخص کردن مسیر استراتژیک که تضمین‌کننده دستیابی به هدف‌ها، کنترل ریسک‌ها و مصرف مسئولانه منابع است، تعریف کرده است. (رضایی و محمد زاده، ۱۳۹۷). در واقع نظام راهبری شرکتی به عنوان یک نظام مرتبط با کننده چند شاخه علمی از قبیل حسابداری، مدیریت مالی، اقتصاد و حقوق و با حفظ تعادل بین اهداف اجتماعی و اقتصادی و اهداف فردی و جمعی، موجب تشویق و تقویت نظام استفاده کارآمد و بهینه از منابع و الزام پاسخگویی شرکت‌ها در مقابل سایر اشخاص ذینفع در شرکت

می‌گردد. به‌طور کلی می‌توان حاکمیت شرکتی را سامانه‌ای تلقی کرد که به کنترل و هدایت شرکت کمک می‌کند (رحیمی و فروغی، ۱۳۹۸)

وضعیت دوگانگی نقش مدیرعامل به زمانی اطلاق می‌گردد که مدیرعامل شرکت رئیس هیئت‌مدیره آن نیز باشد. در این حالت مدیرعامل به‌طور بالقوه اختیار بیشتری دارد همچنین ساختار دوگانه به مدیرعامل اجازه می‌دهد تا اطلاعات در دسترس سایر اعضای هیئت‌مدیره را به‌طور مؤثری کنترل کند، بنابراین ممکن است از نظارت مؤثر جلوگیری به عمل آورد. (برزگری خانقاه و قانعی، ۱۳۹۸). براساس پژوهش‌های علمی انجام شده تفکیک وظایف رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل محرک‌هایی است که به دلیل اعطای استقلال بیشتر در تصمیم‌گیری موجب کاهش مشکلات نمایندگی شرکت می‌شود. همچنین جداسازی رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل با عملکرد عملیاتی بالاتری در ارتباط است. از سوی دیگر، جدایی نقش رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل، هزینه‌هایی از قبیل عدم هماهنگی و قدرت تصمیم‌گیری پایین‌تری را در بردارد که می‌تواند به‌طور معکوس بر عملکرد شرکت تأثیر بگذارد (ستایش و صالحی، ۱۳۹۴)

مدت تصدی مدیرعامل

مدیرعامل در جایگاهی قرار دارد که ترکیب هیئت‌مدیره را کنترل می‌کند؛ بنابراین می‌تواند موجب کاهش توانایی نظارتی هیئت‌مدیره شود. یکی از راه‌های شناسایی این مسائل، بررسی طول دور تصدی سمت مدیرعامل شرکت است. افزایش دوره‌ی تصدی مدیرعامل می‌تواند موجب استحکام موقعیت مدیرعامل و افزایش ثبات و قدرت وی شود. از این رو مدیران به احتمال کمتری در جهت منافع سهامداران عمل می‌کنند و انگیزه رفتارهای فرصت‌طلبانه آنان افزایش می‌یابد. برخی نیز استدلال می‌کنند، چنانچه مدیرعامل دور تصدی کوتاه‌مدتی را برای خود پیش‌بینی کند، سعی می‌کند از مدت کوتاهی که در این سمت قرار دارد برای رسیدن به منافع شخصی استفاده کند؛ بنابراین با کاهش دوره‌ی تصدی مدیرعامل از کار آبی عملکرد وی کاسته می‌شود. (صالحی کردآبادی و دوستی، ۱۳۹۹).

۳. چارچوب نظری و تدوین فرضیات

دوگانگی مدیرعامل بر نوآوری شرکت

مدیران اجرایی (مدیران عامل) عوامل مهم تعیین‌کننده نوآوری فناوری هستند زیرا تصمیم‌گیرندگان اصلی هستند که بر ورودی‌ها، فرایندها و نتایج نوآوری فناوری تأثیر می‌گذارند (کو و همکاران^۱، ۲۰۱۹) انتظار می‌رود دوگانگی مدیران عامل به چند دلیل بر نوآوری تأثیرگذار باشد. نخست، دوگانگی مدیرعامل فشارها را برای اطمینان از رشد مالی کوتاه‌مدت کاهش می‌دهد، بنابراین مدیران عامل راحت‌تر به دنبال اکتشاف هستند. ثانیاً، دوگانگی مدیرعامل اختیار مدیران را افزایش داده و پیچیدگی وظایف مدیران عامل را کاهش می‌دهد؛ بنابراین مدیران عامل هنگام تغییر مسیرهای تکنولوژیکی، اجرای تصمیمات تکنولوژیکی و کشف فرصت‌های تکنولوژیکی در حال ظهور، با مقاومت کمتری مواجه می‌شوند.

تحقیقات موجود در مورد اینکه مدیران عامل و دوگانگی نقش در آنها ممکن است بر روی نوآوری در فناوری شرکت تأثیر بگذارد انجام شده است. در برخی از این تحقیقات بر مبنای تئوری نمایندگی به توجیه تأثیر مثبت و یا منفی این رابطه پرداخته شده است. بر اساس تئوری نمایندگی دو نقش اصلی در یک شرکت، یکی مدیرعامل است که از نظر قانونی مسئول تضمین مدیریت شرکت است و دیگری رئیس هیئت‌مدیره است که منافع سهامداران را نمایندگی می‌کند. به نظر

¹ Koo

آن‌ها تفکیک بین عملکرد مدیرعامل و رئیس به عنوان بهترین عملکرد حاکمیت شرکتی در نظر گرفته می‌شود (شی^۱، ۲۰۱۷). بر مبنای نظریه اول وقتی دوگانگی نقش وجود دارد، هیئت‌مدیره در ارتباط با مدیران شرکت در وضعیت ضعیفی قرار دارد، این امر ممکن است در تغییر وضعیت موجود و معرفی ایده‌های جدید به شرکت مؤثر باشد که در نتیجه نوآوری را تضعیف می‌کند. همچنین تفکیک نقش‌ها می‌تواند تنوع نظرات میان رهبران و رئیس هیئت‌مدیره را غنی کند و بنابراین کیفیت تصمیمات گرفته شده را بهبود بخشد در نتیجه تنوع یک تیم مدیریتی می‌تواند با تقویت پایگاه دانش گسترده‌تر و ارائه نظرات جدیدتر و غنی‌تر به پروژه‌های نوآوری شرکت کمک کند. (گورانوآ^۲، ۲۰۱۷) در مقابل نتایج برخی تحقیقات تحقیقات نشان داده است زمانی که مدیرعامل و رئیس شرکت نفر باشد، به دلیل اینکه در نهایت تصمیمات به صورت متمرکز اتخاذ شود، با کاهش سردرگمی و تمرکز قدرت، ریسک‌پذیری مدیرعامل افزایش پیدا کرده و این دوگانگی تأثیر مثبتی بر نوآوری و سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه خواهد داشت. در واقع این تأثیر از آن جهت است که اگرچه تفکیک عملکردهای مدیریت و کنترل فعالیت مدیرعامل مطابق با نظریه نمایندگی توصیه می‌شود، اما این امر می‌تواند عدم تقارن ارتباطی و اطلاعاتی بین مدیرعامل و هیئت‌مدیره را نیز به وجود آورد در این حالت شرکت‌هایی که می‌خواهند نوآوری، عدم تقارن اطلاعات و دانش را تشویق کنند، به دلیل تفکیک بین این دو نقش، احتمالاً نوآوری کمتری در شرکت را شاهد هستند و دوگانگی مدیرعامل علیرغم کاهش شفافیت تأثیر مثبتی در این زمینه دارد (لی و همکاران، ۲۰۱۹). در نتیجه فرضیه اول به شرح زیر ارائه می‌شود:

دوگانگی مدیرعامل بر نوآوری شرکت تأثیر دارد

مدت تصدی مدیرعامل و نوآوری شرکت

مدیران عامل ممکن است با افزایش دوره تصدی، بر نوآوری استثماری بیشتر تأکید کنند. با افزایش دوره کار مدیران عامل در شرکت‌های خود، آنها بیشتر به منابع داخلی برای ورودی اطلاعات تکیه می‌کنند، در نتیجه، ایجاد روال‌های اطلاعاتی، پرورش منابع مورد اعتماد و تمایل این مدیران به منابع اطلاعاتی داخلی افزایش می‌یابد. (فینکلشتاین و همکاران^۳، ۲۰۰۹). به عنوان مثال، مک دونالد و وستفال^۴ (۲۰۰۳) دریافتند که مدیران عامل با دوره طولانی‌تر تصدی تمایل دارند از مدیران ارشد سایر شرکت‌ها مشاوره کمتری بگیرند و به تجربیات خود پایبند باشند؛ بنابراین، انتظار می‌رود مدیران عامل طولانی‌مدت دارای سوگیری داخلی باشند که بیشتر بر فعالیت‌ها و منابع سازمانی داخلی تمرکز کنند و اطلاعات کمتری را از محیط خارجی جستجو کنند (لو و همکاران^۵، ۲۰۱۴). تانگ و همکاران^۶ (۲۰۱۶) نیز نشان دادند که در طول دوره تصدی مدیرعامل، احتمالاً یک شرکت با تکامل این شرکت در مراحل مختلف چرخه عمر فناوری، نوآوری اکتشافی کمتری تولید می‌کند و نوآوری بهره‌برداری بیشتری را ایجاد می‌کند و ترجیحات ریسک مدیران عامل نیز با افزایش تصدی آنها در یک سازمان متفاوت می‌شود.

اما دیدگاه‌های دیگر نشان می‌دهند که مدیران عامل همچنین ممکن است با پیشرفت دوره‌های خود وابستگی‌های ابتکاری را ایجاد کنند (تران و همکاران^۷، ۲۰۱۰). بر اساس مدل شناختی تکامل فناوری^۱ (کاپلان و تریپاس^۲، ۲۰۰۸)، شناخت

¹ Shi

² Goranova

³ Finkelstein

⁴ McDonald and Westphal

⁵ Luo et al

⁶ Tang

⁷ Thrane

مدیریتی مکانیسم مهمی از چرخه عمر و تغییر فناوری یک شرکت است. بر اساس این نظریه مدیرعامل جدید اغلب به این دلیلی منصوب می شود که یک شرکت در نوآوری مستمر دچار مشکل است و انتظار می رود مدیرعامل جدید تغییرات اساسی فناوری را ایجاد کند؛ بنابراین، در مراحل اولیه تصدی خود، مدیران عامل ممکن است برای کشف فرصت های جدید و نوآورانه انگیزه داشته باشند. نتایج تحقیق لی و همکاران (۲۰۱۹) نیز بیانگر تاثیر مثبت تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت می باشد. در نتیجه فرضیه دوم به شرح زیر ارائه می شود:

مدت تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت تاثیر دارد

۴. پیشینه تحقیقات انجام شده

گونزالس و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان اثرات هیئت مدیره بر نوآوری در مشاغل خانوادگی و غیر خانوادگی از نشان می دهند که نوآوری تحت تاثیر اندازه هیئت مدیره، به ویژه در مورد مشاغل خانوادگی و تنوع جنسیتی، به ویژه در مشاغل غیر خانوادگی است به همین ترتیب، در مورد مشاغل غیر خانوادگی، دوگانگی از استقلال بر نوآوری مؤثرتر است و مدیران مستقل تاثیر منفی بر نوآوری دارند و این تاثیر منفی در شرکت های خانوادگی حتی بیشتر است. لی و همکاران (۲۰۱۹) در بررسی تاثیر دوگانگی و تصدی مدیرعامل بر نوآوری نشان می دهند هرچه مدیرعاملان پیش می روند، درصد نوآوری بهره بردارانه شرکت های آنها افزایش می یابد؛ و دوگانگی و تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت تاثیر مثبت و معناداری داد. سونگ و همکاران^۳ (۲۰۱۹) در تاثیر نقش تعدیل گری دوگانگی وظایف مدیرعامل بر رابطه بین متنوع سازی جغرافیایی و عملکرد شرکت نشان می دهند که متنوع سازی جغرافیایی تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد شرکت دارد شود؛ و این تاثیر در صورت وجود دوگانگی وظایف مدیرعامل، تشدید می شود. بلیبچ و همکاران^۴ (۲۰۱۸) در بررسی تاثیر دوگانگی و اندازه و استقلال هیئت مدیره بر نوآوری و عملکرد مالی شرکت ها نشان دادند که نوآوری به طور مثبت به عملکرد مالی شرکت کمک می کند. یافته ها همچنین نشان می دهد که دوگانگی مدیرعامل با نوآوری ارتباط منفی دارد. وی پنگ^۵ (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان مدت تصدی مدیرعامل، کوتاه بینی مدیریتی و کارایی نشان دادند حضور مدیرعامل با سابقه کار بیشتر، نمایانگر اولویت برای سطح غیر معمول پایین سرمایه گذاری تحقیق و توسعه است. علاوه بر این، نتایج این مطالعه نشان می دهد که یک رابطه مثبت بین نا کارآمدی در شکل کم سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه و آغاز تصدی مسئولیت هنگامی که مدیران عامل سعی در جلوگیری از گزارش شگفتی های سود ناچیز دارند، وجود دارد؛ بنابراین، در ابتدای تصدی خود، آنها به احتمال زیاد درگیر کاهش سرمایه گذاری تحقیق و توسعه هستند تا از گزارش درآمد بد غیرمنتظره جلوگیری کنند و بنابراین از امنیت شغلی خود محافظت می کنند. سیبین وو^۶ (۲۰۱۰) در تحقیقی با عنوان مدیرعامل شرکت و نوآوری شرکت تحت سطوح مختلف پویایی فناوری نشان دادند یک رابطه کلی منحنی U شکل معکوس بین تصدی مدیرعامل و نوآوری وجود دارد؛ اما پویایی فناوری این منحنی را به گونه ای تغییر می دهد که مدیران عامل با تصدی کوتاه مدت در محیط های بسیار پویای فناوری، اختراعات بیشتری را ایجاد می کنند، در حالی که مدیران با مدت طولانی تصدی، تحت فناوری های باثبات تر، اختراع بیشتری ایجاد می کنند. موتسن و همکاران^۷

¹ cognitive model of technology evolution

² Kaplan and Tripsas

³ Song

⁴ BLIBECH

⁵ Wei Peng

⁶ Sibin Wu

⁷ Musteen

(۲۰۱۰) در بررسی تأثیر تصدی مدیرعامل و نگرش نسبت به تغییر در رویکردهای نوآوری نشان دادند که سازمان‌هایی که در رأس آنها مدیرعاملانی قرار دارند و نگرش آزادانه‌تری نسبت به تغییر دارند، از استراتژی‌های جستجوگر پیروی می‌کنند که با سطح بالایی از اکتشاف برای توسعه نوآوری‌ها مشخص می‌شود. در همین حال، مشخص شد که سازمان‌های تحت مدیریت مدیران عامل که نگرش محافظه‌کارانه‌تری نسبت به تغییر دارند بیشتر بر استراتژی‌های تدافعی تمرکز دارند که از مزایای موجود بهره می‌برند تا نوآوری‌ها. همچنین نتایج نشان داد افزایش زمان تصدی مدیرعامل باعث تعدیل مثبت این رابطه شد. چوبی و همکاران^۱ (۲۰۰۹) در تحقیقاتی با عنوان مشخصات هیئت‌مدیره و مشارکت در فعالیت‌های نوآوری در تونس از دیدگاه شناختی و حاکمیت شرکتی نشان می‌دهند که فقط مدیران داخلی و دوگانگی مدیرعامل شرکت به‌طور مثبت و معنی‌داری با سطح نوآوری شرکت ارتباط دارند. علاوه بر این، اندازه بزرگ هیئت‌مدیره تأثیر منفی بر توسعه شرکت‌های نوآور دارد و سیستم پاداش که مبتنی بر اهداف بلندمدت است، هیچ تأثیری در تعیین سیاست‌های نوآوری در شرکت‌های تونسی ندارد.

داده و گودرزی (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان تأثیر دوگانگی وظایف مدیرعامل بر رابطه بین متنوع‌سازی جغرافیایی و عملکرد شرکت نشان دادند بین متنوع‌سازی جغرافیایی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معناداری برقرار است و دوگانگی وظایف مدیرعامل موجب تعدیل این رابطه شود. پور حیدری و همکاران (۱۳۹۹) در بررسی تأثیر سازوکارهای نظام راهبری شرکتی بر رابطه میان هزینه تحقیق و توسعه (R&D) و رشد شرکت نشان دادند استقلال هیئت‌مدیره بر ارتباط میان هزینه تحقیق و توسعه و رشد شرکت، تأثیر مثبت و معناداری دارد. برزگری خانقاه و قائدی (۱۳۹۸) در بررسی تأثیر پاداش و ساختار هیئت‌مدیره بر سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه نشان می‌دهند پاداش هیئت‌مدیره و اندازه آن، تأثیر مثبت و معناداری بر سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه شرکت‌های انتخابی دارد؛ همچنین نتایج درصد حضور مدیران مستقل و دوگانگی وظیفه مدیرعامل با میزان سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه در شرکت‌های دارویی، رابطه معکوس و معناداری را نشان می‌دهد. علی نژاد و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان اثر مدت تصدی مدیرعامل بر رشد ارزش‌افزوده شرکت به این نتیجه رسیدند که مدت تصدی مدیرعامل رابطه‌ای معنی‌دار و منفی با رشد ارزش‌افزوده دارد. عباسی و احمدی (۱۳۹۰) در بررسی تأثیر دوگانگی وظیفه مدیرعامل بر ارزش شرکت به این نتیجه رسیدند که رابطه معنادار و مشخصی بین تفکیک نقش مدیرعامل و رئیس هیئت‌مدیره و ارزش شرکت وجود ندارد.

۵. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر، از نظر هدف کاربردی، از نظر ماهیت و محتوا از نوع توصیفی همبستگی؛ و با توجه به استفاده از اطلاعات تاریخی، پس رویدادی است. همچنین این پژوهش از نوع مطالعه‌ای کتابخانه‌ای و تحلیلی - علی بوده و مبتنی بر تحلیل داده‌های تابلویی (پانل دیتا) نیز می‌باشد؛ و برای تجزیه و تحلیل داده‌های از نرم‌افزارهای SPSS23 و EViews9 استفاده شده است. داده‌های موردنیاز این پژوهش از طریق بانک‌های اطلاعاتی رایانه‌ای و استفاده از نرم‌افزار ره‌آورد نوین و مراجعه به وب‌سایت www.rdis.ir گردآوری شده و برای مطالعه مبانی نظری و پیشینه پژوهش، از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بازار سرمایه ایران در یک بازه زمانی ۸ ساله طی دوره زمانی ۱۳۹۱-۱۳۹۸ می‌باشد که با استفاده از روش حذف سیستماتیک و بعد از مدنظر قرار دادن معیارهای زیر تعداد ۱۳۵ شرکت به‌عنوان جامعه آماری انتخاب شدند.

^۱ CHOUAIBI

۱. شرکت قبل از سال ۱۳۹۱ در بورس پذیرفته شده و تا پایان سال ۱۳۹۸ در بورس فعال باشد؛
۲. سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفند باشد و طی زمان تحقیق تغییر سال مالی نداشته باشد؛
۳. فعالیت اصلی شرکت سرمایه گذاری، بانکداری، لیزینگ و نهاد مالی نباشد؛
۴. اطلاعات مورد نیاز در بخش تعریف متغیرها در دسترس باشد و
۵. شرکت طی سال مالی مورد مطالعه وقفه معاملاتی بیش از ۳ ماه نداشته باشد.

۵. ۱ متغیرها و مدل پژوهش

متغیر وابسته:

متغیر وابسته در این پژوهش نوآوری شرکت (Innovation) می باشد؛ که به منظور اندازه گیری نوآوری شرکت از هزینه تحقیق و توسعه (R&D) استفاده می شود و از پیوست های صورت های مالی شرکت ها استخراج شده است

متغیر مستقل

الف دوگانگی وظیفه مدیرعامل (CEO-Dual): لازم به ذکر است که بر اساس دستورالعمل های جدید بورس اوراق بهادار تهران مدیرعامل شرکت نمی تواند به صورت هم زمان مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره باشد؛ بنابراین برای اندازه گیری شاخص دوگانگی وظیفه مدیرعامل از متغیر مجازی استفاده شده است که اگر مدیرعامل عضو هیئت مدیره باشد، مقدار صفر و در غیر این صورت مقدار یک تعلق می گیرد

مدت تصدی مدیرعامل (CEO Tenure)

مدت تصدی مدیرعامل یک متغیر نسبی است که عبارت است از مدت سالی که مدیرعامل شرکتی در یک شرکت وظیفه مدیرعاملی را به عهده دارد. برای ۳ سال و بالاتر از ۳ سال عدد یک و برای کمتر از ۳ سال عدد صفر در نظر گرفته می شود.

متغیرهای کنترلی:

اندازه شرکت

اندازه شرکت از طریق لگاریتم طبیعی ارزش دفتری جمع دارایی های شرکت محاسبه می شود.
اهرم مالی

از طریق تقسیم نسبت ارزش دفتری بدهی ها به ارزش دفتری دارایی های شرکت محاسبه می شود.
۳ رشد شرکت

از طریق نرخ رشد درآمد عملیاتی به دست می آید.

فرضیه اول:

$$\text{Innovation } i,t = \beta_0 + \beta_1 \text{ CEO-Dual}_{i,t} + \beta_2 \text{ LEV } i,t + \beta_3 \text{ SIZE } i,t + \beta_4 \text{ GROWTH } i,t + \epsilon i,t$$

فرضیه دوم:

$$\text{Innovation } i,t = \beta_0 + \beta_1 \text{ CEO Tenure}_{i,t} + \beta_2 \text{ LEV } i,t + \beta_3 \text{ SIZE } i,t + \beta_4 \text{ GROWTH } i,t + \epsilon i,t$$

۶. یافته‌های پژوهش

در جدول ۱ برخی از مفاهیم آمار توصیفی متغیرها، شامل میانگین، میانه، انحراف معیار، حداکثر و حداقل مشاهدات و ... ارائه شده است:

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

شاخص‌های کشیدگی					شاخص‌های مرکزی		نام و تعداد متغیرها		
بیشینه	کمینه	کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	میانه	میانگین	تعداد	علامت اختصاری	متغیرها
۰,۲۷	۰	۳,۱۱	۹,۵۱	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۸	۱۰۸۰	Innovation	نوآوری شرکت
۱	۰	۷,۰۳	۰,۲۱	۰,۳۵	۰,۰۰۰	۰,۱۸	۱۰۸۰	CEO-Dual	دوگانگی مدیرعامل
۳۰	۱	۷,۳۲	۲,۷۳	۴,۷۶	۳,۰۰	۴,۱۳	۱۰۸۰	CEO Tenure	مدت تصدی مدیرعامل
۱۹,۹۵	۱۱,۱۰	۴,۱۸	۰,۸۰	۱,۵۶	۱۴,۵۴	۱۴,۶۹	۱۰۸۰	SIZE	اندازه شرکت
۰,۹۹	۰,۰۴	۳,۲۱	-۰,۳۲	۰,۵۴	۰,۶۵	۰,۶۴	۱۰۸۰	LEV	اهرم مالی
۱,۹۰	-۰,۷۹	۴,۰۸	۱,۲۳	۰,۴۰	۰,۱۸	۰,۲۱	۱۰۸۰	GROWTH	رشد شرکت

برآورد فرضیه اول پژوهش:

در برآورد مدل اول برای این که بتوان مشخص نمود که آیا استفاده از روش داده‌های پانل در برآورد مدل کارآمد خواهد بود یا نه از آزمون F لیمر و به منظور این که مشخص گردد کدام روش (اثرات ثابت و یا اثرات تصادفی) جهت برآورد مناسب‌تر است از آزمون هاسمن استفاده شده است. نتایج حاصل از این آزمون‌ها در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. نتایج انتخاب الگو برای برآورد مدل (۱) تحقیق

P-Value	درجه آزادی	مقدار آماره آزمون	آماره آزمون	نوع آزمون
۰/۰۰۰	(۱۱,۱۲۳)	۷,۹۸۷	F	آزمون F لیمر
۰/۰۰۰۰	۳	۱۰۳,۹۰۲	ϕ^2	آزمون هاسمن

با توجه به نتایج حاصل از آزمون F لیمر و آزمون هاسمن (سطح احتمال‌های کمتر از ۰/۰۵) در این مدل از روش داده‌های پانل با روش اثرات ثابت استفاده می‌شود. در جدول ۳ نتایج حاصل از برآورد مدل (۱) تحقیق ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج برآورد مدل (۱) تحقیق

VIF	نتیجه	مقدار احتمال	مقدار t	مقدار ضرایب	متغیر
۲,۲۱۴	معنی‌دار و مثبت	۰,۰۰۴	۲,۴۶	۰,۲۶	CEO-Dual
۱,۶۵۲	معنی‌دار و مثبت	۰,۰۱۳	۲,۴۹	۰,۱۲	SIZE
۱,۴۳۷	بی‌معنی	۰,۶۷	-۱,۴۸	-۰,۱۶	LEV
۱,۶۵۴	معنی‌دار و مثبت	۰,۰۰۰	۴,۳۵	۰,۳۷	GROWTH
-	معنی‌دار و مثبت	۰,۰۰۰	۷,۹۸	۰,۵۶	C (مقدار ثابت)
۰/۰۰۰	مقدار احتمال F		۱۱,۰۶۵	مقدار F	
۱,۸۸	دوربین واتسون		۰,۵۳۲۴	ضریب تعیین (R^2)	
			۰,۵۰۰۳	ضریب تعیین تعدیل شده	

در بررسی معنی دار بودن کلی مدل، با توجه به این که مقدار احتمال (P-VALUE) آماره F از ۰/۰۵ کوچک تر می باشد (۰/۰۰۰۰) با اطمینان ۹۵٪ معنی دار بودن کلی مدل تأیید می شود. ضریب تعیین تعدیل شده مدل نیز گویای آن است که ۶۳/۲۶ درصد از تغییرات نوآوری شرکت توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود؛ بر اساس نتایج ارائه شده در جدول ۳، سطح معنی داری آماره t مربوط به متغیر دوگانگی مدیرعامل کوچک تر از ۰/۰۵ بوده (۰/۰۰۴) یعنی معنی دار است و ضریب آن (۰/۲۶) مثبت می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با ۲/۴۶ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد؛ بنابراین می توان گفت دوگانگی مدیرعامل در مدل پژوهش معنی دار و مثبت است یعنی دوگانگی مدیرعامل بر نوآوری شرکت تأثیر معنی داری و مثبتی دارد؛

برآورد فرضیه دوم پژوهش:

جدول ۴. نتایج انتخاب الگو برای برآورد مدل (۲) تحقیق

نوع آزمون	آماره آزمون	مقدار آماره آزمون	درجه آزادی	P-Value
آزمون F لیمر	F	۱۲,۰۹۷	(۴۳,۱۰۸)	۰/۰۰۰
آزمون هاسمن	ϕ^2	۸۹,۸۰۶	۶	۰/۰۰۰۰

با توجه به نتایج حاصل از آزمون F لیمر و آزمون هاسمن (سطح احتمال های کمتر از ۰/۰۵) در این مدل از روش داده های پانل با روش اثرات ثابت استفاده می شود. در جدول ۵ نتایج حاصل از برآورد مدل (۲) تحقیق ارائه شده است.

جدول ۵. نتایج برآورد مدل (۲) تحقیق

متغیر	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	نتیجه	VIF
Tenure	-۰,۸۷	-۱,۷۱	۰,۰۷۸	بی معنی	۱,۷۸
SIZE	۰,۲۶	۱,۳۶	۰,۱۰۹	بی معنی	۱,۵۰۹
LEV	-۱,۰۹	-۳,۰۴	۰,۰۰۰۲	معنی دار و منفی	۱,۵۳۴
GROWTH	۰,۷۴	۴,۹۸	۰,۰۰۰	معنی دار و مثبت	۱,۳۲۱
C (مقدار ثابت)	۰,۸۰	۱۰,۶۵	۰,۰۰۰	معنی دار و مثبت	-
	مقدار F	۲۱,۰۹۸	مقدار احتمال F		۰/۰۰۰
	ضریب تعیین (R^2)	۰,۴۹۸۰	دوربین واتسون		۱,۷۹
	ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۴۶۶۷			

در بررسی معنی دار بودن کلی مدل، با توجه به این که مقدار احتمال (P-VALUE) آماره F از ۰/۰۵ کوچک تر می باشد (۰/۰۰۰۰) با اطمینان ۹۵٪ معنی دار بودن کلی مدل تأیید می شود. ضریب تعیین تعدیل شده مدل نیز گویای آن است که ۵۱/۲۳ درصد از تغییرات نوآوری شرکت توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود؛ بر اساس نتایج ارائه شده در جدول ۵، سطح معنی داری آماره t مربوط به متغیر مدت تصدی مدیرعامل بزرگ تر از ۰/۰۵ بوده (۰/۰۷۸) یعنی بی معنی است و ضریب آن (-۰/۸۷) منفی می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با -۱/۷۱ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد؛ بنابراین می توان گفت مدت تصدی مدیرعامل در مدل پژوهش معنی دار نیست یعنی مدت تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت تأثیر معناداری ندارد.

۷. بحث و نتیجه گیری

در این تحقیق تأثیر دوگانگی و تصدی مدیرعامل بر نوآوری شرکت بر اساس اطلاعات گردآوری شده از بازار سرمایه ایران مربوط به ۱۳۵ شرکت در ۸ سال متوالی از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۳۹۸ مورد بررسی قرار گرفت. نتایج تحقیق ما در در مورد فرضیه اول نشان داد که دوگانگی مدیرعامل تأثیر مثبتی بر نوآوری شرکت داشته است در واقع می توان گفت در صورتی که در یک شرکت قدرت در دستان یک نفر متمرکز باشد، علیرغم ایجاد عدم تقارن اطلاعاتی و کاهش شفافیت، نوآوری شرکت و سرمایه گذاری در طرح های تحقیق و توسعه افزایش پیدا کرده است. این نتیجه مطابق با یافته های گونزالس و همکاران (۲۰۲۰)، لی و همکاران (۲۰۱۹) و چوبی و همکاران (۲۰۰۹) و در تضاد یا یافته های بلیسچ و همکاران (۲۰۱۸) می باشد

در مورد فرضیه دوم، نتایج تحقیق نشان داد که مدت تصدی تأثیر معنی داری بر نوآوری شرکت ندارد اگرچه علامت این تأثیر منفی بوده است. در این زمینه نیز دلایل متفاوتی قابل توجه است. مطابق با برخی نظریات افزایش مدت زمان تصدی می تواند به دلیل اشراف بر وضعیت شرکت منجر به افزایش هزینه های تحقیق و توسعه و در نتیجه نوآوری شرکت شود. برخی نیز معتقدند که مدیران در زمان آغاز تصدی به دلیل ترس از افزایش هزینه ها و به خاطر محافظت از منافع خود، هزینه های جدیدی را برای شرکت ایجاد نمی کنند. به عنوان مثال وی پنگ (۲۰۱۷) در این رابطه نشان می دهد که یک رابطه مثبت بین ناکارآمدی در شکل کم سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه و آغاز تصدی مسئولیت هنگامی که مدیران عامل سعی در جلوگیری از گزارش سود دارند، وجود دارد؛ بنابراین، در ابتدای تصدی خود، آنها به احتمال زیاد درگیر کاهش سرمایه گذاری تحقیق و توسعه هستند تا از گزارش درآمد بد غیرمنتظره جلوگیری کنند و بنابراین از امنیت شغلی خود محافظت می کنند. همچنین سیبین وو (۲۰۱۰) نشان دادند یک رابطه کلی منحنی U شکل معکوس بین تصدی مدیرعامل و نوآوری وجود دارد. اگرچه نتیجه تحقیق لی و همکاران (۲۰۱۹) به رابطه مثبتی در این زمینه دست پیدا کرد. نتیجه تحقیق ما در این زمینه (علیرغم کشف یک جهت منفی) به تأثیر معناداری دست پیدا نکرد که در واقع می تواند همگام با این نتایج باشد که تأثیر مدت زمان تصدی بر نوآوری یک رابطه خطی نیست و این موضوع در تحقیقات آتی نیز می تواند به عنوان یک موضوع جدید مورد بررسی قرار گیرد. در واقع چنانچه در چرخه عمر شرکت این موضوع بررسی شود، می تواند نتیجه قابل تعمیم تری ارائه شود.

با توجه پایین بودن میانگین نوآوری شرکت ها بر اساس شاخص هزینه تحقیق و توسعه، پیشنهاد می شود مدیران شرکت های پذیرفته شده در بورس در این زمینه منابع بیشتری برای نوآوری شرکت ها اختصاص دهند. همچنین پیشنهاد می شود که هیئت مدیره و مدیران شرکت ها با در نظر داشتن مخاطرات مربوط به دوگانگی این نقش بر کاهش شفافیت اطلاعات و عدم تقارن اطلاعاتی، با نظارت بیشتر، در صورت توانایی مدیرعامل در سرمایه گذاری در فعالیت های تحقیق و توسعه و ریسک مربوط به آن، آزادی بیشتری به چنین مدیرانی اعطا کنند و مدیرعامل شرکت ها در دوره های متناوب و به منظور افزایش جریان نواندیشی و نوآوری تغییر کند تا تفکرات جدیدی بدون توجه به منافع کوتاه مدت بر شرکت حاکم شود. به علاوه لازم است سرمایه گذاران و فعالان بازار سرمایه در صورت تمایل به سرمایه گذاری در شرکت های نوپا و به ویژه شرکت های با گرایش نوآورانه و دانش بنیان در این زمینه ویژگی های هیئت مدیره و به ویژه دوگانگی نقش و مدت تصدی را مورد توجه قرار دهند. در نهایت به محققان آتی پیشنهاد می شود تأثیر تنوع جنسیتی و ویژگی های شخصیتی مدیریت مانند کوتاه بینی، خوش بینی و بیش اعتمادی بر نوآوری شرکت مورد بررسی قرار دهند.

منابع و مآخذ

۱. برزگری خانقاه، جمال و قانندی، سلیمه (۱۳۹۸) در بررسی تأثیر پاداش و ساختار هیئت مدیره بر سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه، دانش حسابداری مالی، دوره ۵، ش ۳، ۹۹-۱۱۶
۲. پورحیدری، امید؛ کیانی چنده، علی و باقری، مژگان (۱۳۹۹) بررسی تأثیر سازوکارهای نظام راهبری شرکتی بر رابطه میان هزینه تحقیق و توسعه (R&D) و رشد شرکت، دوره ۱۲، ش ۲، ۱۱۵-۱۳۰
۳. حاجی عزیززاده، معصومه و جعفرزاده بی شک، محمدصادق (۱۳۹۹) ارتباط بین استراتژی نوآوری شرکت و ریسک سقوط قیمت سهام با تأکید بر عامل رفتاری مدیران، چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۳، ش ۲۱، ۸۰-۹۶
۴. دادبه، فاطمه و میرزایی گودرزی، زهرا (۱۴۰۰) تأثیر دوگانگی وظایف مدیرعامل بر رابطه بین متنوع سازی جغرافیایی و عملکرد شرکت، چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۴، ش ۳۹، ۳۹-۵۲
۵. رحیمی، علیرضا و فروغی، عارف (۱۳۹۸) بررسی تأثیر مکانیسم های کنترلی بر رابطه بین قدرت مدیرعامل و ارزش شرکت، پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره ۱۱، ش ۲، ۱۵۱-۱۸۲
۶. رضایی، شاهده و محمدزاده، امیر (۱۳۹۷) بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی و بحران مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مجله مدیریت توسعه و تحول، ۳۲، ۸۱-۸۸
۷. ستایش، محمدحسین. صالح نیا، مریم. (۱۳۹۴) تأثیر ساختار مالکیت و ساختار سرمایه در جریان نقدی آزاد، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی ۷(۲۵)، ۱۵-۳۲
۸. سلیمانی، سمیرا (۱۳۹۸) بررسی تأثیر نوآوری شرکت بر رابطه بین رویه جسورانه مالیاتی و خطر سقوط سهام، چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۲، ش ۱۳، ۱۰۱-۱۱۸
۹. صالحی کردآبادی، سجاد و زاد دوستی، فرزانه (۱۳۹۹) رابطه حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و عملکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم انداز حسابداری و مدیریت، ش ۲۶، ۹۲-۱۰۹
۱۰. عباسی، مجید و احمدی، موسی (۱۳۹۰) بررسی تأثیر دوگانگی وظیفه مدیرعامل بر ارزش شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، روند پژوهش های اقتصادی، سال نوزدهم، شماره ۶۰، ۱۱۳-۱۵۰
۱۱. علی نژاد، شهناز؛ بنی مهد، بهمن و فریدون، اوحدی (۱۳۹۴) اثر مدت تصدی مدیرعامل بر رشد ارزش افزوده شرکت، حسابداری مدیریت، سال هشتم، شماره بیست و پنجم، ۱۱-۱۱
۱۲. فرزین وش، اسداله؛ دادگر، یداله؛ مهرآرا، محسن و نجارزاده، ابوالفضل (۱۳۹۶) نقش حاکمیت شرکتی بر شاخص های عملکرد نظام بانکی، فصلنامه پژوهش ها و سیاست های اقتصادی، ش ۸۲، سال ۲۵، ۲۶۱-۳۱
۱۳. نمازی، محمد و مقیمی، فاطمه (۱۳۹۷) تأثیر نوآوری و نقش تعدیلی مسئولیت پذیری اجتماعی بر عملکرد مالی شرکت ها در صنایع مختلف، بررسی های حسابداری و حسابرسی، ۲۵ (۲)، ۲۸۹-۳۱۰
14. Barker, V. L., & Mueller, G. C. (2002). CEO Characteristics and Firm R&D Spending. *Management Science*, 48(6), 782-801
15. BLIBECH, Nourhene., Sarra Berraie (2018) The impact of CEO' duality and board's size and independence on firms' innovation and financial performance, *E3 Journal of Business Management and Economics* Vol. 9(1). pp. 022-029 Jan, 2018 Available online <http://www.e3journals.org> ISSN 2141-7482 © E3 Journals 2018 DOI: [http://dx.doi.org/10.18685/EJBME\(9\)1_EJBME-17-021](http://dx.doi.org/10.18685/EJBME(9)1_EJBME-17-021)

16. CHOUAIBI, Jamel., Younes BOUJELBENE, Habib AFFES (2009) CHARACTERISTICS OF THE BOARD OF DIRECTORS AND INVOLVEMENT IN INNOVATION ACTIVITIES: A COGNITIVE PERSPECTIVE, *Corporate Board: Role, Duties & Composition / Volume 5, Issue 3, 2009*
17. Finkelstein, S., Hambrick, D. C., and Cannella, A. A. (2009), "Strategic leadership: Theory and research on executives, top management teams, and boards", Oxford University Press, Oxford, UK.
18. Gonzales-Bustos, Juan Pablo (2020) Board effects on innovation in family and non-family business. Journal homepage: www.cell.com/heliyon,
19. Goranova, M., Priem, R.L., Ndofor, H.A. and Trahms, C.A. (2017), "Is There a 'Dark Side' to Monitoring? Board and Shareholder Monitoring Effects on M&A Performance
20. Kaplan, S., & Tripsas, M. (2008). Thinking about technology: Applying a cognitive lens to technical change. *Research Policy*, 37(5), 790–805
21. Koo, K. (2019), "Do not change horses: specialist CEOs enhance innovation", *Technology Analysis & Strategic Management*, Vol. 31 No. 8, pp. 875–887
22. Li.M., Yang., J (2019) Effects of CEO Duality and Tenure on Innovation,: <https://www.researchgate.net/publication/336650882>
23. Luo, X., Kanuri, V. K., and Andrews, M. (2014), "How does CEO tenure matter? The mediating role of firm-employee and firm-customer relationships", *Strategic Management Journal*, Vol. 35 No. 4, pp. 492–511.
24. McDonald, M. L., and Westphal, J. D. (2003), "Getting by with the advice of their friends: CEOs' advice networks and firms' strategic responses to poor performance", *Administrative Science Quarterly*, Vol. 48 No. 1, pp. 1–32
25. Musteen, M (2010) The Influence of CEO Tenure and Attitude Toward Change on Organizational Approaches to Innovation, <https://doi.org/10.1177/0021886310361870>
26. Seleshi, S., & Birnberg, G. J. (2010). Extent and scope of diffusion and adoption of process innovations in management accounting systems *International Journal of Accounting and Information Management*, 18 (2), 118-139
27. Sibin Wu (2010) CEO Tenure and Company Invention under Differing Levels of Technological Dynamism, *The Academy of Management Journal* Vol. 48, No. 5 (Oct., 2005), pp. 859-873 (15 pages) Published By: Academy of Management
28. Shi, W., Connelly, B.L. and Hoskisson, R.E. (2017), "External corporate governance and financial fraud: cognitive evaluation theory insights on agency theory prescriptions", *Strategic Management Journal*, Vol. 38 No. 6, pp. 1268–1286.
29. Serfling, M. A. (2014). CEO age and the riskiness of corporate policies. *Journal of Corporate Finance*, 25, 251–273
30. Song, H., Kang, K. H (2019) The moderating effect of CEO duality on the relationship between geographic diversification and firm performance in the US lodging industry, [International Journal of Contemporary Hospitality Management](https://doi.org/10.1108/IJCHM-12-2017-0848) 31(2) DOI:10.1108/IJCHM-12-2017-0848
31. Tang, Y., Li, J. and Liu, Y. (2016), "Does Founder CEO Status Affect Firm Risk Taking?", *Journal of Leadership & Organizational Studies*, Vol. 23 No. 3, pp. 322–334.
32. Thrane, S., Blaabjerg, S., & Møller, R. H. (2010). Innovative path dependence: Making sense of product and service innovation in path dependent innovation processes. *Research Policy*, 39(7), 932–944.
33. Wei Peng, C (2017) CEO Tenure, Managerial Myopia, and Innovation Efficiency, *International Research Journal of Applied Finance* ISSN 2229 – 6891 Vol. VIII Issue – 12 December, 2017
34. Wong, Y. J., Lee, C. Y., & Chang, S. C. (2017). "CEO overconfidence and ambidextrous innovation". *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 24(3), 414-430.

Effects of CEO Duality and Tenure on Innovation

Marzyeh Salahshour^{*1}
Mahsa Ghajar Baygi²

Date of Receipt: 2021/00/00 Date of Issue: 2021/00/00

Abstract

According to the accounting literature, senior executives have extensive decision-making power and have the ability to significantly influence their company's research and development decisions, as a result of which their characteristics affect the company's innovation. The purpose of this study is to investigate the impact of duality and CEO tenure on company innovation. The information from this study is taken from the financial statements of 135 companies during the period 1391-1398. The research is applied in terms of purpose; in terms of nature and content it is a correlation type. Multiple regression based on panel data analysis (panel data) was used to test the relationship between variables and the significance of the model. The results of testing the hypotheses showed that the duality of the CEO has a significant and positive effect on the company's innovation, but the effect of the CEO's tenure on the company's innovation is not significant

Keywords

CEO Duality, CEO Tenure, Innovation

1. Master of Accounting, Ghiasuddin Jamshid Kashani University, Iran (*Corresponding Author: mona.salahshoor@gmail.com).

2 Assistant Professor, Faculty of Industry and Management, Ghiasuddin Jamshid Kashani University, Iran (Mmm_gh2002@jku.ac.ir).

